

LA/Mari Rehn-Kiukkonen

10.4.2025

Valtiovarainministeriö

VM:n lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi mm. hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annettua lakia (tukipalvelulaki) ja sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annettua lakia (asiointilaki).

Tukipalvelulakiin ehdotettujen muutosten mukaan Suomi.fi-tunnistusta käyttäville täysi-ikäisille luotaisiin automaattisesti Suomi.fi-viestit-tili, jos heillä ei ole sitä vielä käytössä. Halutessaan henkilön olisi kuitenkin mahdollista lopettaa Suomi.fi-viestien käyttö. Esityksessä ehdotetaan myös, että viestinvälityspalvelua (Suomi.fi-viestit-palvelua) käyttävän organisaation olisi ensisijaisesti käytettävä tätä palvelua sen sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä. Esityksen mukaan viestinvälityspalvelun käyttäminen sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä tarkoittaisi sekä päätösten tiedoksi antamista sähköisesti suoraan viestinvälityspalvelussa että menettelyä, jossa käyttäjäorganisaatio antaa päätöksen tiedoksi sähköisesti omassa asiointipalvelussaan, mutta lähettää siitä ilmoituksen viestinvälityspalveluun. Tukipalvelujen käyttöön veloitettuja viranomaisia tai niitä tukipalveluja, joita käyttövelvollisuus koskee, ei ehdoteta muutettavaksi nykyisestä.

Sähköisen asiointilain tiedoksiantoa koskevissa säännöksissä säädettäisiin yleisesti siitä, mitä sähköistä yhteystietoa käyttäen viranomainen voi lähettää sähköisen tiedoksiannon. Asiointilakia muutettaisiin myös mm. siten, että sähköinen tiedoksianto Suomi.fi-viesteihin olisi mahdollinen ilman tiedoksiannon vastaanottajan erillistä suostumusta. Esitys sisältää myös muita sähköiseen tiedoksiantoon liittyviä muutoksia.

Esityksen tavoitteena on, että viranomaisen tiedoksiannot lähetettäisiin ensisijaisesti sähköisesti niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Esityksellä tavoitellaan kansalaisten sujuvampaa ja paikkariippumatonta asiointia, tehokkaampia viranomaismenettelyitä, parempaa tuottavuutta sekä kustannussäästöjä.

Muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

Hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttaminen

Eläketurvakeskus kannattaa sähköisen tiedoksiantomenettelyn edistämistä sekä sitä, että sähköinen tiedoksianto olisi esityksessä esitetyissä tilanteissa mahdollista ilman tiedoksiannon vastaanottajan erillistä suostumusta.

Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan tukipalvelulain 8 a § viestinvälityspalvelun käyttämisestä jättää kuitenkin epäselväksi sen, miltä osin säännös velvoittaa tukipalvelulain 5 §:n 2 momentin mukaisia organisaatioita, jotka ovat omasta halustaan ottaneet viestinvälityspalvelun käyttöön vain osittain. Säännöksen voidaan katsoa olevan myös ristiriidassa tukipalvelujen käyttöä koskevan tukipalvelulain 5 §:n 2 momentin kanssa. Esityksessä ehdotettua tukipalvelulain 8 a §:ää tulisi tämän vuoksi muuttaa.

Tukipalvelulain 8 a §:n mukaan käyttäjäorganisaation on käytettävä viestinvälityspalvelua sen sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä. Voimassa olevan tukipalvelulain 2 §:n 1 mom. 3 kohdan mukaan käyttäjäorganisaatiolla tarkoitetaan myös julkista tehtävää hoitavaa, joka käyttää tukipalvelua (ml. viestinvälityspalvelu).

Kuitenkin tukipalvelulain 5 §:n 2 momentin mukaan mm. lailla julkista hallintotehtävää itsenäisesti hoitamaan asetetut saavat käyttää tukipalveluja laissa säädetyn julkisen hallintotehtävän hoitamiseksi, mutta ne eivät ole kuitenkaan velvoitettuja siihen. Eläketurvakeskus ja työeläkevakuuttajat ovat tällaisia tukipalvelulain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja organisaatioita.

Eläketurvakeskuksen mielestä tukipalvelulain 5 §:n 2 momentin mukaisille organisaatioille, jotka eivät ole velvoitettuja käyttämään viestinvälityspalvelua, ei tulisi myöskään säätää velvoitetta käyttää palvelua sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä, vaikka nämä organisaatiot olisivatkin ottaneet viestinvälityspalvelun käyttöön joidenkin toimintojensa osalta. Tukipalvelulain 8 a §:n mukainen velvoite käyttää sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä ensisijaisesti viestinvälityspalvelua tulisi rajata koskemaan tukipalvelulain 5 §:n 1 momentin mukaisia tukipalveluiden käyttöön velvoitettuja viranomaisia. Tukipalvelulain 5 §:n 2 momentin mukaisille organisaatioille tämän tulisi olla vapaaehtoista.

Epäselvyyttä tukipalvelulain 8 a §:n osalta aiheuttaa myös säännöksen velvoittava sanamuoto ja säännöksen perustelut, joissa todetaan, että säännöksellä ei ole kuitenkaan tarkoitus rajata viranomaisen mahdollisuutta hyödyntää myös muita sähköisiä tiedoksiantotapoja tarkoituksenmukaisissa tilanteissa.

LA/Mari Rehn-Kiukkonen

10.4.2025

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain muuttaminen**Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18-19 b §:t)**

-

Huomiot sähköisen asiakirjan saapumisesta määräajassa koskevasta ehdotuksesta (11 §)

Asiointilain 11 §:ää asiakirjan saapumisesta määräajassa ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi jatkossa kaikkia viranomaiselle toimitettuja sähköisiä asiakirjoja eikä yksin viranomaisen pyytämiä asiakirjoja.

Eläketurvakeskus pitää muutosta hyvänä, sillä muutos selkeyttää sitä, mihin mennessä sähköisesti toimitetun valituksen tulee saapua perille, jotta sen voidaan katsoa saapuneen määräajassa.

Muut huomiot

-

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain ja digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain soveltamisalan muuttaminen**Huomiot soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta esitutkinnan ja poliisitutkinnan osalta**

-

Oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain muuttaminen**Huomiot oikeudenkäymiskaaren (erit. OK 11:3) ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain prosessiosoite- ja tiedoksiantosäätelyä koskevista ehdotuksista**

-

Muut huomiot koskien oikeudenkäymiskaarta ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia

-

Tuomioistuinmaksulain muuttaminen**Huomiot oikeudenkäyntimaksun porrastusta koskevasta ehdotuksesta hallinto- ja erityistuomioistuinten osalta**

-

LA/Mari Rehn-Kiukkonen

10.4.2025

Vaikutusarvioinnit

Esityksessä on arvioitu ehdotettavien muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, yritysvaikutuksia ja viranomaisvaikutuksia. Onko esityksessä otettu huomioon tältä osin keskeisimmät vaikutukset? Arvioitko muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?

-

Muut huomiot

Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan ehdotetut muutokset aiheuttavat joitakin muutoksia tietojärjestelmiin. Näiden muutosten tekemiseen tulisi varata kohtuullinen, esimerkiksi kuuden kuukauden, siirtymäaika.

Eläketurvakeskus

Karoliina Kiuru

Mari Kuuvalo